

ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)

1. รหัสวิชา 369513
2. จำนวนหน่วยกิต 3(2-2)
3. ชื่อวิชา การพัฒนาหลักสูตรและการสอนสำหรับสถานศึกษา (School Curriculum and Instruction Development)
4. คณะ/สาขา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สาขาวิชาหลักสูตรฯ
5. ปี/ปีการศึกษา ปีที่ 2/2547
6. ชื่อผู้สอน ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์
7. ชื่อหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต

8. เนื้อหารายวิชา (Course Description)

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับชีวิตและชุมชน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายเกี่ยวกับสภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับการจัดการศึกษา ศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน ฝึกปฏิบัติการนำแนวคิดและหลักการพัฒนาหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

9. ประมวลการเรียนรู้รายวิชา (Course Outline)

9.1 วัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิต

- 9.1.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับชีวิตและชุมชน
- 9.1.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายเกี่ยวกับสภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับการจัดการศึกษา
- 9.1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน
- 9.1.4 ฝึกปฏิบัติการนำแนวคิดและหลักการพัฒนาหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

9.2 เนื้อหา

- 9.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับชีวิตและชุมชน
- 9.2.2 สภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับการจัดการศึกษา
- 9.2.3 การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน
- 9.2.4 นำแนวคิดและหลักการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
- 9.2.5 ฝึกปฏิบัติการนำแนวคิดและหลักการพัฒนาหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

9.3 การจัดการเรียนการสอน

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรม การเรียนการสอน	สื่อ	ภาระงาน/ชิ้นงาน
1	1.1 แนะนำประมวลรายวิชา (Course Syllabus) (ลักษณะการเรียน การวางแผน การเรียนร่วมกัน บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน ภาระงาน/ชิ้นงานที่ต้องปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการเรียน) 1.2 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ความหมายหลักสูตร ความหมายหลักสูตรสถานศึกษา ความหมายการพัฒนาหลักสูตร คำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร ระบบการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในต่างประเทศและประเทศไทย)	-บรรยายแนะนำประมวลรายวิชา (Course Syllabus) -อภิปรายแลกเปลี่ยนความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	-เอกสารแนะนำประมวลรายวิชา (Course Syllabus) -powerpoint -เอกสารชุดปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	-มอบหมายงานกลุ่ม (1) รายงานกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในครั้งที่ 2
2	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 1 (กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา : การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผล)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอรายงานกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา -อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา -บรรยายสรุป กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	-รายงานกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา -ชุดปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา -powerpoint	-มอบหมายงานกลุ่ม (2) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(จากหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่กลุ่มสนใจ)
3	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2 (การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับชีวิตและชุมชน สภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรท้องถิ่น ที่สัมพันธ์กับการจัดการศึกษา)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงานการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(จากหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่กลุ่มสนใจ) -อภิปรายแลกเปลี่ยนวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรของกลุ่ม	-รายงานการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	-มอบหมายงานกลุ่ม (3) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรม การเรียนการสอน	สื่อ	ภาระงาน/ชิ้นงาน
4	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3 (การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร และการกำหนด โครงสร้างของหลักสูตร -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร และการกำหนด โครงสร้างของหลักสูตร	-รายงาน การกำหนด จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร และการ กำหนดโครงสร้าง ของหลักสูตร	-มอบหมาย งานกลุ่ม (4) การวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น การกำหนด ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง และการ กำหนดสาระการ เรียนรู้
5	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4 (การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง และการกำหนดสาระการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น การกำหนดผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง และการ กำหนดสาระการเรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น การกำหนดผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง และการ กำหนดสาระการเรียนรู้	-รายงาน การวิเคราะห์ มาตรฐานการ เรียนรู้ มาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น การกำหนดผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง และการกำหนด สาระการเรียนรู้	-มอบหมาย งานกลุ่ม (5) การจัดทำคำอธิบาย รายวิชา
6	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5 (การจัดทำคำอธิบายรายวิชา)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	-รายงาน การจัดทำ คำอธิบายรายวิชา	-มอบหมาย งานกลุ่ม (6) การกำหนดหน่วย การเรียนรู้
7	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 6 (การกำหนดหน่วยการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การกำหนดหน่วยการเรียนรู้	-รายงาน การกำหนดหน่วย การเรียนรู้ สถานศึกษา	-มอบหมาย งานกลุ่ม (7) การกำหนดแนว ทางการจัดกิจกรรม การเรียนรู้

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรม การเรียนรู้การสอน	สื่อ	ภาระงาน/ชิ้นงาน
8	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 (การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การกำหนดแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การกำหนดแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	-รายงาน การกำหนดแนว ทางการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	-มอบหมาย งานกลุ่ม (8) การกำหนดหน่วย การเรียนรู้
9	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 8 (การกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การกำหนดแนวทางการวัด และประเมินผล -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การกำหนดแนวทางการวัด และประเมินผล	-รายงาน การกำหนดแนว ทางการวัดและ ประเมินผล	-มอบหมายกลุ่ม จัดทำเอกสาร หลักสูตรฉบับ สมบูรณ์ -มอบหมายงานกลุ่ม (9) การประเมิน เอกสารหลักสูตร
10	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 9 (การประเมินเอกสารหลักสูตร)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การประเมินเอกสาร หลักสูตร -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การประเมินเอกสาร หลักสูตร	-รายงาน การประเมิน เอกสารหลักสูตร	-มอบหมาย งานกลุ่ม (10) การพัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้
11	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 10 (การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้	-รายงาน การพัฒนา แผนการจัดการ เรียนรู้	-มอบหมาย งานกลุ่ม (11) การพัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้ (ต่อ)
12	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 11 (การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มรายงาน การพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้	-รายงาน การพัฒนา แผนการจัดการ เรียนรู้	-มอบหมาย งานกลุ่ม (12) สาธิตการจัดการ เรียนรู้ตามแผนการ จัดการเรียนรู้

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรม การเรียนการสอน	สื่อ	ภาระงาน/ชิ้นงาน
13	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 12 (สาธิตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มสาธิต การจัดการเรียนรู้ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การสาธิตการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้	-แผนการจัดการ เรียนรู้	-มอบหมาย งานกลุ่ม (13) สาธิตการจัดการ เรียนรู้ตามแผนการ จัดการเรียนรู้
14	การปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 13 (สาธิตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้)	-นักศึกษาแต่ละกลุ่มสาธิต การจัดการเรียนรู้ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ -อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป การสาธิตการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้	-แผนการจัดการ เรียนรู้	-มอบหมาย ให้ทุกคนไป ทบทวนแนวคิด หลักการ และ กระบวนการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา
15	ทบทวนแนวคิด หลักการ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	-อาจารย์และนักศึกษา อภิปรายแลกเปลี่ยนสรุป แนวคิดและหลักการ และ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	-power point -เอกสารรายงาน ของนักศึกษาทุก ชั้น	-เตรียมตัวสอบ
16	สอบปลายภาค	-สอบ	-แบบทดสอบ แบบอัตนัย	

10. วิธีจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีผสมผสานกับการปฏิบัติ โดยให้นักศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ จากเอกสาร ตำรา Internet ศึกษาจากสถานที่ แล้วนำผลการศึกษามาอภิปราย การนำเสนอ
ทางวิชาการ การปฏิบัติจริงในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

11. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้

หนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสืบค้นจาก Internet
สถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

12. หนังสือ/วารสาร/วิจัย ศึกษาเพิ่มเติม

ภาษาไทย

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. **การพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับคณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ทิสนา แคมมณี. **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2544.

ธีรารัง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: เอรวิณการพิมพ์, 2531.

วิชาการ,กรม. **แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544.

วิชัย วงษ์ใหญ่. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์, 2537.

ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2544.

สังัด อุทรานันท์. **ทฤษฎีหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สังัด อุทรานันท์. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สมนึก นนทิจันทร์. **การเรียนการสอน การวัดประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน โดยใช้ Portfolio**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2544.

ภาษาอังกฤษ

Campbell, R.J. **Developing the primary school curriculum**. London: Rinehart&Winston, 1985.

Doll. R.C. **Curriculum Improvement Decision Making and Process**. 8¹. Boston: Allyn and Bacon, 1992.

Eggleston,J. **School-based curriculum development in Britain**. London: Routledge& Kegan Paul, 1980.

Taba H. **Curriculum Development Theory and Practice**. Newyork: Harcourt, Brace&World, INC.,1962.

Kolb, D. A. and Fry, R. **Toward an applied theory of experiential learning**. London: 1975.

Marsh, C., Day, C., Hannay, L., and McCucheon, G. **Reconceptualizing school-based curriculum development.** London: Burgess Science Press, 1990.

Pratt, D. **Curriculum: Design and development.** New York: Harcourt, Brace Jovanovich, 1980.

Sabar, N. "Toward school-based curriculum development: Training school curriculum coordinators", **Journal of curriculum Studies** 15(1983): 4.

Skilbeck, M. **School-based curriculum development.** London: Butler&Tanner Ltd, 1984.

Tyler. R.W. **Basic principles of curriculum and instruction.** Chicaco: The Uniniversity of Chicaco Press, 1971.

13. การวัดและประเมินผล

13.1	งานกลุ่ม (1)	10	%
13.2	งานกลุ่ม (2-8)	30	%
13.3	งานกลุ่ม (9)	10	%
13.4	งานกลุ่ม (10-13)	20	%
13.5	สอบปลายภาค	20	%
13.6	คุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์	10	%